

การวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย
AN ANALYSIS OF BHAYANAKA (DREADFULNESS) IN APSARA BY PHAKHINAY

รับบทความ	12/03/2022
แก้ไขบทความ	21/06/2022
ยอมรับบทความ	01/08/2022

จริญญา บุญมามาก¹, จิดาภา มุลบุตร¹,
บุษราภรณ์ รุ่งศิริการกุล¹ และสำราญ มีแจ้ง²
Jarinya Bunmamak, Jidapa Moonboot,
Bootsaraporn Rungsirikarnkul and Samran Mejang

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย ซึ่งเป็นนวนิยายหนึ่งใน 6 เรื่องของนวนิยายชุด “Six Scream” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย โดยมีกรอบแนวคิดและทฤษฎีตามแนวทางการศึกษาทฤษฎีรสในทางวรรณคดีศึกษาสันสกฤต

ผลการวิจัยพบว่ามีภยานกรสซึ่งเป็นรสแห่งความน่ากลัวที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย แบ่งได้ 4 ประเภท คือ 1. ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร 2. ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา 3. ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก และ 4. ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก

โดยความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครที่เป็นมนุษย์ ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนาพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากการสาปแช่ง 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากการข่มขู่ ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นธรรมชาติ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นสิ่งประติสฐ์ ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึกพบ 3 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากความฝัน 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากภาพหลอน และ 3) ความน่ากลัวที่เกิดจากเสียงผิดปกติ

คำสำคัญ: สาปอัปสรฯ ภาคินัย ภยานกรส ความน่ากลัว

¹นักศึกษา หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร

Student, Bachelor of Education in Thai Naresuan University

²อาจารย์ หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร

Lecturer, Bachelor of Education in Thai Naresuan University

Abstract

An analysis of Bhayanaka (dreadfulness) in Apsara by Phakhinay, one of six novels in the "Six Scream" series, aimed to analyze Bhayanaka (dreadfulness) in Apsara by Phakhinay based on the conceptual framework and the theory of Sanskrit literature.

The findings revealed that there were four types of Bhayanaka (dreadfulness) in Apsara by Phakhinay, namely 1. dreadfulness from the characters, 2. dreadfulness from a dialogue, 3. dreadfulness from a scene, and 4. dreadfulness from the sub consciousness.

Dreadfulness from the characters was divided into two types: 1. dreadfulness from supernatural characters and 2. dreadfulness from human characters. Dreadfulness from a dialogue was divided into two types: 1. dreadfulness from a curse and 2. dreadfulness from coercion. Dreadfulness from a scene was divided into two types: 1. dreadfulness from a natural scene and 2. dreadfulness from an artificial scene. Dreadfulness from sub consciousness was divided into three types: 1. dreadfulness from a dream, 2. dreadfulness from hallucination, and 3. fear from abnormal sounds.

Keywords: *Apsara, Phakhinay, Bhayanaka, Dreadfulness*

บทนำ

นวนิยายเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีที่ผู้ประพันธ์แต่งขึ้นตามจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเอง โดยเป็นเรื่องราวที่สมมติขึ้นจากชีวิตจริงของมนุษย์ มีความซับซ้อนหรือมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโครงเรื่อง ตลอดจนมีความซับซ้อนของมิติทางอารมณ์ ซึ่งเรื่องราวที่ผู้ประพันธ์สมมติขึ้นในนวนิยายนี้ต้องคำนึงถึงหลักแห่งความเป็นจริงจึงสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อผ่านนวนิยายได้อย่างสมบูรณ์ ดังที่ (ณิชาภา กระกรกุล และสุภาพร คงศิริรัตน์, 2560: 38) กล่าวไว้ว่า การอ่านนวนิยายเป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้อ่านทางอ้อม ผู้อ่านสามารถรับรู้ความรู้สึก และความสะเทือนใจไปตามตัวละคร ความสะเทือนใจที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เกิดเพราะว่าเรื่องที่อ่านนั้นพ้องกับเรื่องของตน แต่สะเทือนใจเพราะได้รับรู้ชะตากรรมของเพื่อนร่วมโลก โดยอารมณ์และความรู้สึกเหล่านี้ในทางวรรณคดีศึกษาของสันสกฤตเรียกว่า “ทฤษฏีรส” เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่องอารมณ์ของผู้อ่าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์และการประเมินค่าของนวนิยาย

อารมณ์ต่าง ๆ อันเป็นทฤษฎีรสในทางวรรณคดีศึกษาของสันสกฤตที่ผู้ประพันธ์แสดงไว้ในผลงานนั้น เรียกว่า “ภาวะ” ซึ่งภาวะหลักมี 8 อย่าง ดังที่ กุสุมา รักษมณี (2534: 23) จำแนกเอาไว้คือ ความรัก (รติ) ความขบขัน (หาสะ) ความทุกข์ (โศกะ) ความโกรธ (โกรธะ) ความมุงมั่น (อุตสาหะ) ความน่ากลัว (ภยะ) ความน่ารังเกียจ (ชุตุปสา) ความน่าพิศวง (วิสมยะ) และความสงบ (สมะ) ที่เพิ่มเข้ามาเป็นภาวะที่ 9 โดยมี เหตุแห่งการเกิดภาวะเรียกว่า “วิภาวะ” และผลแห่งภาวะเรียกว่า “อนุภาวะ” เมื่อผู้อ่านได้รับรู้ภาวะที่ผู้ประพันธ์แสดงไว้แล้วก็จะเกิดอารมณ์ตอบสนองต่อภาวะนั้น เรียกว่า “รส” ดังที่ ชนิตาภา ผิวอ่อน และสนม ครุฑเมือง (2560: 4) กล่าวไว้ว่า รสในทางวรรณคดีศึกษาของสันสกฤตมี 9 รสเท่ากับจำนวนภาวะและสัมพันธ์กับแต่ละภาวะดังนี้ ความซาบซึ้งในความรัก (ศฤงคารรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะรัก ความสนุกสนาน (หาสยรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะขบขัน ความสงสาร (กรุณารส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะทุกข์โศก ความแค้นเคือง (เรอาทรรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะโกรธ ความชื่นชมในความกล้าหาญ (วีรรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะมุงมั่นในการต่อสู้ ความเกรงกลัว (ภยานกรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะน่ากลัว ความเบื่อ ระอาชิงชัง (พีภัตสรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะน่ารังเกียจ ความอัศจรรย์ใจ (อัทฤตรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะน่าพิศวง และความสงบใจ (सानตรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองภาวะสงบ

นวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า เป็นนวนิยายหนึ่งใน 6 เรื่องของนวนิยายผีชุด “Six Scream” ของภาคินัย ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นผลงานของนักเขียนนวนิยายแนวสยองขวัญที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในปัจจุบัน โดยภาคินัย เป็นนามปากกาของ ภาคินัย กลสิรักษ์ มีผลงานการประพันธ์ที่การันตีความสามารถมากมาย ทั้งผลงานที่มีความโดดเด่นจนได้รับเลือกให้นำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์หลายเรื่อง เช่น นางชฎาและบ่วงสไบ ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รวมทั้งนางแค้นและซีรียซ์ชุด 7 วันจองเวรที่ออกอากาศทางช่องเวิร์คพอยท์ เป็นต้น อีกทั้งผลงานของภาคินัยยังสร้างยอดขายอันดับหนึ่งให้แก่สำนักพิมพ์และมียอดการพิมพ์ซ้ำมากกว่า 200,000 เล่ม ตลอดจนได้รับการติดต่อขอซื้อลิขสิทธิ์เพื่อนำไปแปลและวางจำหน่ายในต่างประเทศทั้งประเทศได้ทุกวัน ฮ่องกงและมาเลเซีย (แก้วกล้า, 2558 อ้างถึงใน ปริชญา สุขมี, 2563: 3)

จากผลงานการประพันธ์ที่การันตีความสามารถของภาคินัยข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษานวนิยายของภาคินัย โดยเลือกนวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางเข้าป่าอาถรรพ์ของตัวละคร 4 ตัว โดยตัวละครแรกคือ “โบบัว” เดินทางเข้าป่าเพื่อตามหา “दनัย” แฟนหนุ่มนักบินที่หายตัวไปจากอุบัติเหตุเครื่องบินตกลงไปในเขตป่าอาถรรพ์ ตัวละครที่สองและสามคือ “อาจารย์แพนกาย” และ “หมอมหาศย์” เดินทางเข้าป่าเพื่อนำทับหลังอัปสร่าไปคืน และตัวละครที่สี่คือ “ดิน” เดินทางเข้าป่าเพื่อปลดปล่อยดวงวิญญาณของบิดาผู้เป็นพรานป่าที่ถูกนางร่ำอัปสร่ากักขังดวงวิญญาณ

อยู่ในป่าแห่งนี้ แต่ทว่าการเดินทางครั้งนี้กลับนำพาพวกเขาให้ได้ค้นพบกับความจริงอันน่าสะพรึงกลัว ที่นำไปสู่การเปิดเผยความลับในอดีตชาติที่ “บาราย” ดวงวิญญาณอาฆาตของนางรำอัปสรากำลังรอคอย การแก้แค้นพวกเขาทั้งหมด

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวละครในเรื่องสาปอัปสรฯ ได้ประสบพบเจอทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ และเกิดอารมณ์ความรู้สึก สะเทือนใจไปกับการดำเนินเรื่อง ซึ่งนวนิยายเรื่องดังกล่าวมีความโดดเด่น ในเรื่องของการสื่ออารมณ์ความรู้สึกน่ากลัวตลอดทั้งเรื่อง ประกอบกับเนื้อหาสาระมีการนำเสนอ ความน่ากลัวที่เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ หลากหลายประเภทที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสนิยมทางวรรณคดีศึกษา ของสันสกฤตที่เรียกว่า “ภยานกรส” หรือรสนแห่งความน่ากลัวดังที่ได้กล่าวอธิบายไปแล้วก่อนหน้านี้ จากความโดดเด่นของเนื้อหาในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ตลอดจนการได้รับความนิยมจากผู้อ่านในฐานะ ที่เป็นผลงานของนักเขียนนวนิยายแนวสยองขวัญที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในปัจจุบัน ในทางกลับกัน เมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลับพบว่ายังไม่ปรากฏการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยาย ของภาคินัย ที่พบส่วนมากจะเป็นการวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดตั้งงานวิจัยของ ปรีชญา สุขมี (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายผีชุด Six Scream ของภาคินัย ตลอดจนการศึกษาภาพเสนอตัวละครตั้งงานวิจัยของ จิตติพร บุญพูล (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาพเสนอ “ผี” ในนวนิยายของ ภาคินัย ประกอบกับการศึกษาค้นคว้างานวิจัยอื่น ๆ ที่มีการวิเคราะห์รสน ทางวรรณคดีสันสกฤตในวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ก็ปรากฏการณ์ศึกษาภยานกรสอยู่บ้าง แต่ไม่ละเอียด มากนัก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบถึงความน่ากลัวตามแนวภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยการศึกษาตามแนวทางการศึกษาทฤษฎีรสนิยมทางวรรณคดีศึกษาสันสกฤตของ กุสุมา รักขมณี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศฤงคารรส คือ ความซาบซึ้งในความรัก เกิดจากความรัก 2 ประเภท คือ ความรักของผู้ที่ได้อยู่ด้วยกัน (สัมโมหะ) และความรักของผู้ที่อยู่ห่างจากกัน (วิประลัมภะ) ความรักแบบสัมโมหะนั้นมีเหตุของภาวะ (วิภาวะ) คือ การอยู่กับผู้ที่ถูกตาต้องใจ การอยู่ในบ้านเรือนหรือสถานที่ที่สวຍงาม การอยู่ในฤดูกาลที่เอื้อต่อการแสดงความรัก การเที่ยวชมสวนหรือเล่นสนุกสนาน การดูหรือฟังสิ่งที่เจริญหูเจริญตา เป็นต้น ส่วนความรักแบบวิประลัมภะมีเหตุของภาวะ คือ การพลัดพรากจากกัน การแสดงผลของภาวะ ได้แก่ ท่าทางหมดอาลัยตายอยาก สงสัย วิดกกังวล กระสับกระส่าย พร่ำรำพัน เป็นต้น

2. ทาสยรส คือ ความสนุกสนาน เป็นรสที่เกิดจากการได้รับความขบขัน นาฏยศาสตร์แบ่งความขบขันออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความขบขันที่เกิดแก่ผู้อื่น หมายถึง การพูดหรือทำให้ผู้อื่นขบขัน ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นไปโดยตนเองไม่รู้ตัว และความขบขันที่เกิดแก่ตนเอง รู้สึกขำตนเองหรือขำผู้อื่น วิภาวะของความขบขัน ได้แก่ การแต่งตัวแปลก ๆ เช่น ชายแต่งตัวอย่างหญิง สวมเสื้อผ้ารุ่มร่ามรุงรัง แต่งตัวผิดกาลเทศะ หรือแต่งตัวมากเกินไป เป็นต้น

3. กรุณารส คือ ความสงสาร เป็นรสที่เกิดจากการได้รับความทุกข์โศก ซึ่งมี 3 อย่าง คือ ความทุกข์โศกที่เกิดจากความอยู่ดุษธรรม เกิดจากความเสื่อมทรัพย์ และเกิดจากเหตุวิบัติ โดยอาจมีภาวะเสริมคือ ความไม่แยแส ความเหนียวอ่อน ความวิตก ความโหยหา ความตื่นตระหนก ความหลง ความอ่อนเพลีย ความสิ้นหวัง ความอับจน ความป่วยไข้ ความเฉยชา ความบ้ำคลั่ง ความสิ้นสติ ความพรั่นพรึง ความเกียจคร้าน ความตาย เป็นต้น

4. เราทรรส คือ ความแค้นเคือง เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความโกรธ ตัวละครผู้มีความโกรธเป็นเจ้าเรือน มักได้แก่ รากษส ทานพ คนฉุนเฉียว เป็นต้น อาจมีภาวะเสริมคือ ความตื่นตระหนก ความแค้น ความหวั่นไหว ฯลฯ วิภาวะของความโกรธ ได้แก่ การพูดใส่ความ พูดให้เจ็บใจ ดูหมิ่น กล่าวเท็จ อาฆาต จ้องแค้น กล่าวคำหยาบ ข่มขู่ อัจฉาริษยา ทะเลาะทุ่มเถียง ต่อสู้ เป็นต้น

5. วีรรส คือ ความชื่นชม เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความมุ่งมั่นในการแสดงความกล้าอันเป็นคุณลักษณะของคนชั้นสูง ความกล้าหาญมี 3 อย่างคือ กล้าให้ (ทานวีระ) กล้าประพฤติดุธรรมหรือน้ำที่ (ธรรมวีระ) และกล้ารบ (รณวีระ) อาจมีภาวะเสริมคือ ความมั่นคง ความพินิจพิเคราะห์ ความจงหอง ความตื่นตระหนก ความรุนแรง ความแค้น ความระลึกได้ เป็นต้น

6. ภัยนกรส คือ ความเกรงกลัว เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความน่ากลัว ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ เกิดจากการหลอกลวง เกิดจากการลงโทษ และเกิดจากการข่มขู่ อาจมีภาวะเสริม คือ ความสงสัย ความหลง ความอับจน ความตื่นตระหนก ความเฉยชา ความพรั่นพรึง ความสิ้นสติ ความตาย เป็นต้น

7. พิภตฺตรส คือ ความเบื่อ รำคาญ ขยะแขยง เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความน่าเบื่อ น่ารังเกียจ ซึ่งมี 2 ประเภทคือ เกิดจากสิ่งน่ารังเกียจที่ไม่สกปรก เช่น เลือด และสิ่งน่ารังเกียจที่สกปรก เช่น อุจจาระ หนอง เป็นต้น

8. อัฏฺฏตรส คือ ความอัศจรรย์ใจ เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความน่าพิศวง อันมี 2 ประเภทคือ เกิดจากสิ่งที่เป็นทิพย์ หรืออภินิหาร และเกิดจากสิ่งที่น่ารื่นรมย์

9. ศานตรส คือ ความสงบใจ เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความสงบ ศานตรสเป็นความรู้สึกไม่ทุกข์ ไม่สุข ไม่เกลียด ไม่ริษยา ประกอบด้วยความตั้งมั่นแห่งใจที่กั้นกระแสนาณอินทรีย์ทั้ง 5 (คือ การรับรู้ด้วย ตา หู จมูก ลิ้น กาย) และกั้นกระแสกรรมอินทรีย์ทั้ง 5 (คือ มือ เท้า ปาก ท้อง อวัยวะสืบพันธุ์ ซึ่งเป็นอินทรีย์ที่กระทำ) ศานตรสจึงเป็นความสุขและประโยชน์แก่สัตว์ทั้งปวง ศานตรสประกอบด้วย เหตุแห่งเนื้อความตัดตวณญาณ (รู้ความจริงอันถ่องแท้) ซึ่งเกิดในโมกษะ และในการตรัสรู้ อาตมณที่สั่งสอนกันเพื่อประโยชน์สุดท้ายคือนิพพาน

จากการที่ได้ศึกษา “รส” ในทางวรรณคดีศึกษาของสันสกฤตทั้ง 9 รส ประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อเรื่องในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย ปรากฏรสที่เด่นที่สุดคือ ภยานกรสหรือรสแห่งความกลัว ซึ่งนวนิยายเรื่องดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับความน่ากลัวเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับความน่ากลัวที่มีอยู่ในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทฤษฎีรสที่ปรากฏในวรรณกรรมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามกรอบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยได้อ่านนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย

1.2 ศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย ทฤษฎี

วรรณคดีสันสกฤต ทฤษฎีรส ภยานกรสและความกลัว

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคินัย

2.2 ดำเนินการวิเคราะห์หาภยานกรส

2.3 จัดประเภทภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ ของภาคนิย ตามกรอบการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับความกลัว และได้สรุปประเภทของความกลัวเป็น 4 ประเภท และนำมาเป็นกรอบการวิเคราะห์ ดังนี้ 1. ความกลัวที่เกิดจากตัวละคร 2. ความกลัวที่เกิดจากบทสนทนา 3. ความกลัวที่เกิดจากฉาก และ 4. ความกลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก

3. ช้่นนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

นวนิยายเรื่องสาปอัปสรฯ เป็นนวนิยายหนึ่งใน 6 เรื่องของนวนิยายผีชุด “Six Scream” ของภาคนิย ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเนื้อเรื่องมีความน่ากลัวที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ซึ่งร้อยเรียงเกี่ยวพันกันเป็นปมปัญหาสำคัญในการดำเนินเรื่อง ดังจะเห็นได้จากภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ได้พบว่าความน่ากลัวที่ปรากฏ มี 4 ประเภทคือ 1. ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร 2. ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา 3. ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก และ 4. ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร เป็นความน่ากลัวที่มาจากบุคลิกลักษณะของตัวละคร ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะทางกายภาพและลักษณะนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของตัวละครก็ได้ โดยสามารถแบ่งประเภทความน่ากลัวที่มาจากตัวละครได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติ เป็นความน่ากลัวจากตัวละครที่เหลือเชื่อและไม่จริง หรือการใช้หลักทางวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่มีใครค้นพบ หรือตรงข้ามกับประสบการณ์ปัจจุบัน (พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2545 อ้างถึงใน วีรวัฒน์ อินทรพร, 2560: 2325) จากการวิเคราะห์ปรากฏความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติ 2 ตัวละคร ดังนี้

1.1.1 ผีนางรำอัปสรฯ หรือ ผีนาง ‘บาราย’ คือ วิญญาณดวงหนึ่งที่ไม่ยอมไปผุดไปเกิด เพื่อหวังจะแก้แค้นคนที่เคยทำร้ายตนในชาติปางก่อน และเป็นหนึ่งในตัวละครหลักที่ผู้แต่งสร้างมาเพื่อนำเสนอความน่ากลัวและความสยดสยองให้กับนวนิยาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...สิ่งที่หล่นมาข้างหลังรถ คือ ร่างของหญิงสาวในชุดนางรำอัปสรฯกำลังรำอย่างอ่อนช้อย เมื่อเธอเห็นว่าเจ้าของรถกำลังเพ่งมองอยู่ เธอก็หันมาถลึงตาใส่แล้วพุ่งตัวมาทางกระจกหลังรถก่อนจะใช้ใบหน้าบดบึกกับกระจกจนละ หมอภาคย์กับอาจารย์แทนกายร้องออกมาไม่เป็นภาษาด้วยความหวาดกลัว เสียงหัวเราะอันโหยหวนของผีสาวดังก้องภายในรถ กลิ่นเหม็นเน่าคล้ายซากศพ

ตลบอบอวลชวนอาเจียน อาจารย์แทนกายดูจะมีสติกว่า เขาริบคว่ำพระที่ห้อยอยู่ตรงกระจกมองหลังขึ้น มาแล้วชูไปยังหลังรถ ได้ผล...ผีสาวร้องโหยหวนก่อนจะค่อย ๆ เลือนหายไป...

(ภาคินัย, 2563: 82-83)

จากข้อความดังกล่าว เป็นตอนที่หมอภาคย์และอาจารย์แทนกายกำลังเดินทางไปหานายพรานบุญมีที่จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหวังจะเอาทับหลังไปคืน แต่ทว่า ระหว่างทางนั้นกลับเจอเหตุการณ์อันน่าสยดสยองจาก ผีนางอัปสรฯ ผู้แต่งได้นำเสนอความน่ากลัวของนางอัปสรฯ ที่ตามหลอกหลอนหมอภาคย์และอาจารย์แทนกายระหว่างขับรถผ่านการกระทำ รูป กลิ่น และเสียง ได้แก่ การสร้างความตกใจให้ตัวละครทั้งสองด้วยการกระโดดลงมาที่ท้ายกระบะรถ การแสดงใบหน้า ที่บดบังกับกระจกรถจนและ การบันดาลให้สองตัวละครได้กลิ่นเหม็นเน่าคล้ายซากศพ และได้ยินเสียงร้องอันโหยหวน

1.1.2 ผีลัมภเวสี จากการวิเคราะห์ปรากฏตัวละครที่เป็นลัมภเวสีคือ ผีป่า ซึ่งเป็นผีที่สิงสถิตย์อยู่ในป่าอาถรรพ์ โดยผู้แต่งได้นำเสนอความน่ากลัวของตัวละครดังกล่าวผ่านการบรรยาย การกระทำไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...กลางทุ่งหญ้ามีดินแดงเป็นปองขนาดใหญ่ ซึ่งนั้นอาจไม่น่าแปลกเท่ากับที่มีค้างคาวใหญ่ขนาดเกือบเท่าหัวกำลังก้มหน้าก้มตากินอะไรสักอย่างตรงบริเวณนั้น หญิงสาวกำลังจะอำปากถามว่าสิ่งนั้นมันคืออะไร แต่ดินหันกลับมากระซอกตัวของหญิงสาวให้นั่งลงกับพื้นแล้วลากไปหลบหลังกอหญ้ากอใหญ่

เกิดเสียงดังสวบ ๆ ข้างหน้า กอหญ้าสั่นไหว แสดงว่ามีสิ่งอื่นใดนอกจากค้างอยู่บริเวณนี้ด้วยสิ่งประหลาดนั้นหันมามองยังที่มาของเสียง ก่อนจะพุ่งตรงเข้าไปใส่ด้วยหวังว่าจะได้อาหารอันโอชะ แต่แล้วกลับพบเพียงความว่างเปล่า ทันใดนั้น ร่างของค้างคาวใหญ่เท่าหัวก็กลับกลายร่างเป็นผีห่าในสภาพเน่าเฟะเดินโซซัดโซเซออกไป...

(ภาคินัย, 2563: 133-134)

ข้อความดังกล่าว เป็นตอนที่ดินและใบบัวออกเดินทางมาจากที่พักเพื่อหาน้ำไว้ดื่มจนมาพบเข้ากับพื้นที่ที่มีลักษณะแปลกประหลาด ผู้แต่งได้นำเสนอความน่ากลัวของผีป่าจากภาพสัตว์ประหลาดที่ติดกับใบบัวได้พบเห็น นั่นก็คือ ค้าง ที่มีขนาดใหญ่เท่าหัวที่สุดท้ายแล้วกลับกลายร่างเป็นผีห่าในสภาพเน่าเฟะ ซึ่งนับว่าเป็นการนำเสนอความน่ากลัวน่าสยดสยองของตัวละครผีป่าออกมาได้เป็นอย่างดีโดยที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง

1.2 ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครที่เป็นมนุษย์ ความน่ากลัวจากตัวละครประเภทนี้ มักปรากฏลักษณะของความน่ากลัวในด้านของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมการแสดงออก จากการวิเคราะห์ปรากฏความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครที่เป็นมนุษย์ 1 ตัวละคร ดังนี้

दनัย นักบินฝึกหัดที่ประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกเข้ามายังเขตป่าอาถรรพ์พร้อมกับนักบินรุ่นพี่อย่างเมฆ ทั้งสองรอดชีวิตจากอุบัติเหตุได้อย่างน่าอัศจรรย์ แต่เนื่องจากป่าอาถรรพ์เป็นป่าที่นาง ‘บาราย’ สาปไว้ ส่งผลให้คนที่หลงเข้ามาในป่าแห่งนี้ไม่สามารถหาทางออกได้ เมื่อเมฆล้มป่วยส่งผลให้การเดินทางต้องหยุดชะงัก ประกอบกับการขาดแคลนทั้งน้ำและอาหารเป็นเหตุให้นัยจำเป็นต้องฆ่ารุ่นพี่นักบินอย่างเมฆเพื่อให้ตนสามารถเดินทางต่อไปได้ แต่ทว่ายิ่งเดินไกลเท่าไรเขาก็วกกลับมายังที่เดิม ซึ่งเป็นที่ที่เขาฆ่าเมฆ เป็นเหตุให้เขาตัดสินใจกินซากศพของเพื่อนร่วมทางเพื่อประทังชีวิต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...दनัยมองร่างของพี่เมฆแล้วกลืนน้ำลายดังเอือก...

ชายคนนั้นกินได้ แล้วทำไมเขาจะกินไม่ได้ เขาไม่ยอมตายอยู่ในป่าแห่งนี้หรอก !

ชายหนุ่มประคองร่างของตัวเองไปหาศพพี่เมฆ ล้วงมิดเดินป่าขึ้นมากลิตเข้าที่หน้าท้องของอีกฝ่าย ล้วงเอาสิ่งแรกที่คว่ำมาได้ตัดออกมาคือตับ...ตับสด ๆ ทว่าเขายังไม่ใจกล้าจนถึงขนาดกินของสด จึงนำตับของพี่เมฆเสียบไม้แล้วย่างไฟ กลืนมันหอมหวานราวกับฟัวกราส์ หรือตับห่านของฝรั่งเศส ยิ่งพอได้ลิ้มรส มันอร่อยอย่างไม่น่าเชื่อ !

จากแค่นี้ เริ่มลามเป็นอวัยวะอื่น ๆ จนแทบไม่เหลือ ร่างของพี่เมฆเริ่มส่งกลิ่นเน่าเหม็น จนदनัยต้องเอาเขาไปฝังไว้ทางด้านหนึ่งให้ไกลจากที่พัก ยังไม่คิดจะทิ้งไปเสียทีเดียวเพราะมีอีกหลายส่วนที่ยังพอกินได้หากยังหลงป่าอยู่แบบนี้ต่อไป...

(ภาคินัย, 2563: 248)

จากข้อความดังกล่าว ผู้แต่งได้นำเสนอความโหดร้ายและความน่ากลัวของตัวละครอย่างदनัยที่ลงมือฆ่ารุ่นพี่นักบินอย่างเมฆซึ่งเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งยังนำอวัยวะภายในจากซากศพมากินเป็นอาหารซึ่งผิดวิสัยของมนุษย์ จากการกระทำของตัวละครดังกล่าวได้สร้างความน่ากลัวและสยดสยองให้กับผู้อ่านเป็นอย่างมาก

2. ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา เป็นการแสดงความกลัวที่มีต่อบทสนทนาของตัวละครในเรื่องซึ่งจากการวิเคราะห์สามารถแบ่งประเภทความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนาได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ความน่ากลัวที่เกิดจากการสาปแช่ง เป็นความน่ากลัวที่ตัวละครได้กล่าวคำสาปแช่งกับตัวละครที่สร้างความแค้นเคืองให้กับตนเอง ซึ่งวิเคราะห์จากการใช้คำพูดของตัวละครที่มีการแสดงออกถึงความแค้นที่มีต่อตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ใช่...นางบารายยังมีชีวิต! นางยังไม่ยอมตายจนกว่าจะได้สาปแช่งทุกคนที่ทำร้ายนาง !
ปากของนางอ้าออก เปล่งเสียงที่ไม่ทราบได้ว่ามันออกมาจากทางใดในเมื่อนางถูกตัดหัวออกจากร่างแล้ว
ด้วยความแค้นอย่างแสนสาหัส...เรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ก็เป็นไปได้ที่น่าอัศจรรย์ !

ขอกราบดิน	กราบธรรมา	กราบฟ้าฟาก
ก่อนข้าจาก	โลกใบนี้	ชีวิ้อาสน์
ด้วยความแค้น	ที่ฝังแน่น	ในคืนวัน
พวกชั่วช้า	สามัญ	รุมทำร้าย
ข้าขอสาป	ขอแช่ง	ให้หมดสิ้น
ให้ร่างมัน	ถูกกลบดิน	ชีพฉิบหาย
นครเวียง	เพียงธม	จมน้ำตาย
ฟ้าถล่ม	ดินทลาย	ไม่เหลือดี
จักขوجد	ขอจำ	จนชาติหน้า
พวกจัญไร	ชั่วช้า	ยิ่งกว่าผี
ขอตามล้าง	ตามแค้น	ทุกปฐพี
ให้พวกมึง	ลงอเวจี	ไอ้อิเดรัจฉาน !

สิ้นเสียงคำสาปแช่งของนางบาราย ฟ้าฝนก็เกิดอาเพศเป็นการใหญ่ ท้องฟ้า
ในยามกลางวันอยู่ ๆ กลับมืดมิดราวกับอยู่ในยามรัตติกาล ลมแรงเสียงจวนเหมือนจะเกิดพายุใหญ่
ต้นไม้บริเวณนั้นล้มโค่น ผู้คนต่างพากันวิ่งหนีเอาชีวิตรอด เม็ดฝนสีเลือดหลังไหลลงมาจากฟากฟ้า
อย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อน...

(ภาคินัย, 2563: 205)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นตอนที่นางบารายได้กล่าวสาปแช่งผู้ที่ทำให้นางได้รับโทษ
ประหารชีวิตจากการถูกใส่ร้ายว่าเป็นผู้วางยาพิษในพระกายาหารของเจ้ากัณหา (ใบบัว) โดยพระเจ้า
สมันต์ประทาย (หมอภาคย์) เป็นผู้ใส่ร้ายนางและนำความเท็จดังกล่าวขึ้นกราบทูลต่อพระเจ้าวรมันธนะ
(อาจารย์แทนกาย) จึงทำให้พระองค์ทรงกริ้วและสั่งประหารชีวิตนางบารายในทันทีโดยไม่ฟังคำอธิบาย
ใด ๆ เป็นเหตุให้นางบารายต้องจบชีวิตลงจากสิ่งที่ตนไม่ได้กระทำ จึงก่อให้เกิดเป็นความแค้นขึ้นมา
ในจิตใจและได้ถ่ายทอดความแค้นนี้ออกมาผ่านคำกล่าวสาปแช่งทุกคนที่ทำให้นางต้องมาประสบพบเจอ
กับชะตากรรมอันแสนโหดร้ายนี้ ซึ่งจากบทสนทนาของนางบารายดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์แล้วตรงกับ
ประเภทความน่ากลัวที่เกิดจากการสาปแช่ง

2.2 ความน่ากลัวที่เกิดจากการข่มขู่ เป็นความกลัวที่ตัวละครข่มขู่ตัวละครด้วยตัวเอง ทั้งการข่มขู่เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ การข่มขู่เพื่อให้ผู้อื่นไม่กล้าทำสิ่งต่าง ๆ การข่มขู่เพื่อให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดความเสียหายและเป็นภัยแก่ตน เป็นต้น โดยวิเคราะห์จากการใช้คำพูดของตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงการข่มขู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...“แกจะทำอะไรนะ ? อย่างนะ! อย่าฆ่าเรอนะ !” อาจารย์แทนกายร้อง กำลังจะใช้มีดอาคมพุ่งตรงเข้าทำร้ายวิญญาณแห่งความอาฆาต นางบารายจ้องหน้าอาจารย์แทนกาย เล็บของนางยาวขึ้นได้อย่างน่าอัศจรรย์จ่อเข้าที่คอของไบบัว ขณะที่ไบบัวเองถึงกับตกใจจนแทบสิ้นสติ ไม่กล้าแม้แต่จะหายใจแรง ๆ ในเวลานี้

“เอาสิ หากมีงกล้าเข้ามา กูก็จะใช้เล็บของกูนี้แหละ ตัดคอของอิกัณหาให้สิ้นชีพ เอาสิ มีงกล้าหรือ ไอ้อวมันธนะ !”

ช่วงเป็นคำทำนายที่น่ากลัวยิ่งนัก อาจารย์แทนกายเดินถอยหลังกลับไปตั้งหลัก จ้องหน้าของไบบัวที่น้ำตาปริ่มด้วยความหวาดกลัว สายตาของหญิงสาวเหมือนจะแว่ววนขอชีวิต ซึ่งอาจารย์แทนกายก็ไม่อาจรู้ได้ว่าเขาจะยื้อเวลานั้นได้อีกนานสักเท่าไร...

(ภาคินัย, 2563: 237-238)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นบทสนทนาของวิญญาณนางบารายที่กำลังข่มขู่อาจารย์แทนกายหรือพระเจ้าวรมันธนะในอดีตชาติว่า ถ้าหากเขาเข้ามาช่วยไบบัวหรือเจ้ากัณหาในอดีตชาตินางบารายจะใช้เล็บอันแหลมคมของนางตัดคอไบบัวให้ตาย จากบทสนทนาดังกล่าวนี้นี้เมื่อวิเคราะห์แล้วมีการใช้คำพูดที่แสดงการข่มขู่เพื่อให้ผู้อื่นไม่กล้าทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเด่นชัดมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับประเภทความน่ากลัวที่เกิดจากการข่มขู่

3. ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก เป็นความน่ากลัวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อใด ที่ไหน และที่นั้นมีลักษณะอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งประเภทความน่ากลัวที่เกิดจากฉากได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นธรรมชาติ เป็นสภาพแวดล้อมที่แวดล้อมตัวละครจากการวิเคราะห์สามารถแบ่งฉากที่เป็นธรรมชาติที่สร้างความน่ากลัวและความสมจริงให้แก่เรื่องราวได้เป็น 2 สภาพแวดล้อม ดังนี้

3.1.1 ป่าอาถรรพ์ เป็นสถานที่ที่ตัวละครได้เข้ามาเพื่อทำภารกิจของตนเองจนเกิดเรื่องราวอันน่ากลัวขึ้น โดยผู้แต่งได้บรรยายฉากและบรรยากาศภายในป่าอาถรรพ์ที่สร้างความน่ากลัวดังตัวอย่างต่อไปนี้

...“ถึงทางเข้าป่าแล้ว” ดินบอกพลางชี้ไปทางด้านหนึ่งของป่า แม้จะมีต้นไม้ รกครึ้มแต่กลับมีช่องว่างช่องหนึ่งปรากฏขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มันเป็นช่องว่างที่คล้ายกับดินตรงนั้นไม่ยอมให้ ต้นไม้ขึ้นซ้ำ ต้นไม้รอบข้างยังยืนต้นตายกิ่งก้านแห้งราวกับโครงกระดูกอยู่ สองข้างทางของช่องว่างนั้น ในขณะที่รอบข้างต้นไม้กลับเขียวชอุ่มและรกครึ้ม มีสายสัญญาณสีขาวสภาพเก่าแก่ล้อมรอบทางเข้า หากมองดูบนพื้นดินจะพบกับกระเบื้องที่ใส่เครื่องเช่นหัวล้มระเนระนาด บ้างเก่าบ้างใหม่มากมาย และนั่นทำให้ผู้ร่วมเดินทางเริ่มรับรู้ได้ถึงความรู้สึก ‘ไม่ปกติ’...

(ภาคินัย, 2563: 108)

จากข้อความข้างต้นเป็นเหตุการณ์ในตอนที่ดิน ได้บอกทางเข้าป่าอาถรรพ์ให้แก่ ผู้ร่วมเดินทางคนอื่น ๆ เพื่อเข้าไปทำภารกิจของตนเอง โดยผู้แต่งได้บรรยายฉากซึ่งมีลักษณะของต้นไม้ อันรกครึ้มและยืนต้นตายจนเปรียบได้กับโครงกระดูก นอกจากนี้ยังมีสายสัญญาณและเครื่องเช่นหัว อันบ่งบอกถึงความไม่ปกติของสถานที่ซึ่งสร้างบรรยากาศของความน่ากลัวให้แก่นวนิยายเรื่องนี้

3.1.2 ถ้าในป่าอาถรรพ์ เป็นสถานที่ที่ตัวละครต้องเดินทางเข้าไปเพื่อเป็นทางผ่านไป ยังปราสาทนครเวียงพิงชม ซึ่งเป็นจุดหมายของตัวละครที่จะนำทัพหลังอัปสรไปคืน โดยผู้แต่ง ได้บรรยายฉากและบรรยากาศของถ้าในป่าอาถรรพ์ที่สร้างความน่ากลัวไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...น่าแปลกเหลือเกิน ก่อนหน้าที่ดินจะเข้ามาสำรวจถ้า เขาไม่ได้รู้สึกขนลุก อย่างที่เป็นอยู่ตอนนี้ ยิ่งเดินเข้ามาลึกเท่าไร เขายังรู้สึกเหมือนตัวเองกำลังถูกระเบิดบางอย่างบีบให้รู้สึก อึดอัดจนแทบหายใจไม่ออก อากาศเย็น เยะเยือกจนรู้สึกขนลุกไปทั่วร่าง ตอนนี้นี่ดินเหมือนคนตาบอด หากไฟฉายดับไปเสียแล้ว เขามองไม่เห็นอะไรทั้งนั้น แม้แต่กระทั่งมือของตัวเองที่ยืนอยู่ตรงหน้า เสียงน้ำที่ไหลเข้ามาในถ้ำดังซ่า ๆ ขณะที่เขากำลังค่อย ๆ ลากเถาวัลย์เข้าไปในถ้ำอย่างระมัดระวัง ได้แต่ภาวนาขอให้ตัวเองถึงปากถ้ำเสียที...

(ภาคินัย, 2563: 167-168)

จากข้อความข้างต้นเป็นตอนที่ดิน ได้อาสาเข้าไปข้างในถ้ำก่อนตัวละครอื่น ๆ โดยผู้แต่งได้บรรยายถ้ำอันเป็นฉากที่มีแต่ความมืดและปริมาณของออกซิเจนที่ไม่เพียงพอต่อการหายใจ ของมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีบรรยากาศของความหนาวเย็นประกอบกับเสียงของน้ำไหลภายในถ้ำ ที่สร้างความอึดอัดและความน่ากลัวภายในเรื่องให้แก่ผู้อ่าน

3.2 ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ เป็นฉากที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งแวดล้อม ตัวละครจากการวิเคราะห์สามารถแบ่งฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ที่สร้างความน่ากลัวและความสมจริง ให้แก่เรื่องราวได้เป็น 2 สภาพแวดล้อม ดังนี้

3.2.1 บ้านของอาจารย์แทนกาย เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์อันน่ากลัวภายในเรื่อง โดยเป็นเหตุการณ์หลังจากที่หมอกาญได้ฝากทับหลังกับอาจารย์แทนกาย โดยผู้แต่งได้บรรยายฉากและบรรยากาศบ้านของอาจารย์แทนกายที่สร้างความน่ากลัวไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ทันทีที่เปิดประตูห้องนอนออกมาภายนอก อาจารย์แทนกายรู้สึกได้ทันทีถึงความผิดปกติรอบกาย อากาศภายนอกร้อนระอุราวกับอยู่ในเตาอบ ทั้ง ๆ ที่ภายในห้องนอนนั้นเย็นสบายเนื่องจากฝนฟ้าตกลงมาเมื่อตอนหัวค่ำและเพิ่งหยุดไปได้ไม่นาน หลอดไฟที่เปิดทิ้งไว้ตรงชานบันไดบ้านกะพริบถี่ ๆ เหมือนบรรยากาศหนังผีที่เคยดูในโรงภาพยนตร์ไม่มีผิด บ้างจริง... เพิ่งเปลี่ยนไปไม่กี่อาทิตย์ที่ผ่านมา เสียอีกแล้วหรอเนี่ย...

(ภาคินัย, 2563: 38)

จากข้อความข้างต้นเป็นเหตุการณ์ในตอนนี้อาจารย์แทนกายได้นำทับหลังอัปสรเข้ามาในบ้านของตนเอง โดยผู้แต่งได้บรรยายถึงฉากและบรรยากาศภายนอกห้องนอนที่ร้อนระอุและหลอดไฟกะพริบถี่ ๆ ซึ่งบ่งบอกถึงความผิดปกติภายในบ้าน อันเป็นการสร้างความน่ากลัวให้แก่นวนิยายเรื่องนี้

3.2.2 ปราสาทนครเวียงเพ็ญธม เป็นสถานที่ซึ่งสร้างขึ้นในอดีตชาติเมื่อสมัยพระเจ้าธรมันอันตราปกครองเมืองนี้อยู่ เป็นสถานที่เกิดเหตุโศกนาฏกรรมขึ้นจนนำมาสู่การแก้แค้นของนางอัปสร โดยผู้แต่งได้บรรยายฉากและบรรยากาศของปราสาทนครเวียงเพ็ญธมที่สร้างความน่ากลัวไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...เพียงไม่นานนัก ไบบัวก็ลงมาถึงด้านล่างสุดของบันได มีกลิ่นสาบสาบลอยตลบอบอวลอยู่ภายในจนหญิงสาวต้องใช้มือปิดจมูก ยิ่งเดินเข้าไปยิ่งมีตจนแทบมองไม่เห็นสิ่งใด หากมีไฟฉายสักกระบอกหรือมีแสงสว่างบ้างก็คงจะดี

แต่แล้วจู่ ๆ ไฟคบเพลิงที่ติดอยู่ตามฝาผนังก็ติดพริบขึ้นมาเป็นทางยาว ทำให้ภายในนั้นสว่างจ้า ไบบัวตกใจไม่น้อย แต่สิ่งที่ทำให้เธอตกใจเสียยิ่งกว่านั้นก็คือตอนนี้เธอกำลังอยู่ในคุก !

ทางเดินที่ทอดยาวไปจนสุดนั้น สองข้างทางถูกหินศิลาแลงกั้นเป็นห้อง ๆ ขนาดไม่ใหญ่นัก มีลูกกรงเหล็กขึ้นสนิมเป็นปราการไม่ให้คนที่อยู่ข้างในออกมาได้ แค่นี้รู้วามันเป็นคุก ไบบัวถึงกับก้าวขาไม่ออกแล้ว ไม่มีเหตุผลให้เธอเดินต่อ...เธอจะกลับขึ้นไปข้างบน!...

(ภาคินัย, 2563: 229-230)

จากข้อความข้างต้นเป็นเหตุการณ์ในตอนนี้อาจารย์แทนกายได้นำทับหลังอัปสรเข้ามาเจอกับคุกภายในปราสาทนครเวียงเพ็ญธม ที่มีฉากและบรรยากาศที่สะท้อนให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความน่ากลัวที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง คือ การมีกลิ่นสาบสาบ ลักษณะของความมืด ความผิดปกติของการเกิดแสงสว่าง

ที่มาจากคบเพลิง และลักษณะของคุกที่สร้างจากหินศิลาแลงมีลูกกรงเหล็กขึ้นสนิม คมขังผู้คนในอดีต อันเป็นการสร้างความสมจริงและความน่ากลัวที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง

4. ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก เป็นความน่ากลัวที่ตัวละครเกิดการนึกคิดไปเอง โดยอาจมีสาเหตุมาจากความเครียด ความวิตกกังวล เป็นต้น จากการวิเคราะห์สามารถแบ่งประเภท ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.1 ความน่ากลัวที่เกิดจากความฝัน เป็นความน่ากลัวที่ตัวละครประสบพบเจอ ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในความฝัน โดยวิเคราะห์จากตัวบทในนวนิยายที่แสดงให้เห็นถึงความน่ากลัวที่เกิดขึ้นในความฝันของตัวละคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ใบหน้าอันเคยสวยสดกลับกลายเป็นแห่งจนวนั่งติดกระดูก ดวงตาทั้งสองข้างหลุดออกจากเปลือกมาหยุดตรงหน้าของอาจารย์แทนกาย ปากฉีกยาวถึงรูหู หนองหลายร้อยตัวไหลออกมาจากบาดาที่กลวงโพ่ รูกมูกและริมฝีปาก แล้วในขณะที่ผีสาวกำลังเอื้อมมือมาทำท่าบีบคอของอีกฝ่าย ให้ตายไปเสียนั่นเอง กร๊ิง...กร๊ิง เสียงกตกริ่งหน้าบ้านดังขึ้นขัดจังหวะ อาจารย์แทนกายสะดุ้งโหยงตื่นขึ้นจากโต๊ะทำงาน เหงื่อไหลโซมกายในขณะที่มือไม้ยังคงสั่นด้วยความตื่นกลัว อะไรกัน...นี่เขาฝันไปหรือนี่ ? ฝันอะไรช่างน่ากลัวเสียเหลือเกิน...

(ภาคนิย, 2563: 40-41)

จากตัวบทข้างต้นเป็นตอนที่อาจารย์แทนกายฝันถึงดวงวิญญาณนางรำอัปสรที่มาปรากฏภายใน ภาพสุดสยอง โดยตัวละครได้แสดงความกลัวออกมาผ่านพฤติกรรมที่สะดุ้งตื่นขึ้นมาด้วยความตกใจ ประกอบกับร่างกายมีเหงื่อไหลท่วมตัว ตัวสั่น มือสั่น ซึ่งเป็นปฏิกิริยาการตอบสนองของร่างกายเมื่อเผชิญกับความกลัวอย่างมาก และจากการวิเคราะห์ตัวบทประกอบกับปฏิกิริยาการตอบสนองของตัวละครที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวละครได้เกิดความกลัวอันมีสาเหตุมาจากความฝัน ซึ่งสอดคล้องกับการแบ่งประเภทข้างต้นนี้

4.2 ความน่ากลัวที่เกิดจากภาพหลอน เป็นความกลัวที่ตัวละครเกิดการนึกคิดไปเอง จิตใต้สำนึกจึงสั่งการให้ปรากฏเป็นภาพหลอนขึ้นมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...วูบหนึ่งของสายตา อาจารย์แทนกายเห็นว่าดวงตาของนางเปล่งแสงสีแดงออกมาได้ แต่พอตั้งสติดี ๆ และมองอีกครั้ง นางไม่ได้มีแสงสีแดงออกจากดวงตาแต่อย่างใด ดวงตานั้นยังคงเบิกโพลงแบบเก่าเป็นความสวยงามที่น่าขนลุกอย่างบอกไม่ถูก...

(ภาคนิย, 2563: 26)

จากตัวบทข้างต้นเป็นตอนที่หมอภาคย์และอาจารย์แทนกายไปรับศพหลังอัปสรที่ร้านขายของเก่าซึ่งเป็นโบราณวัตถุที่เฮียหมูเจ้าของร้านหามาให้หมอภาคย์ผู้ที่ชื่นชอบการสะสม

ของโบราณเหล่านี้เป็นที่สุด แต่ในระหว่างการขึ้นชมทับหลังอัปสราโบราณนั่นเอง อาจารย์แทนกาย ได้เห็นแสงสีแดงประหลาดเปล่งออกมาจากดวงตาของนางอัปสรา แต่พอมองไปอีกครั้งดวงตานางอัปสรา ก็ไม่มีแสงสีแดงเปล่งออกมาแต่อย่างใด จากเหตุการณ์การเกิดภาพหลอนดังกล่าวสร้างความกลัวให้กับอาจารย์แทนกายขึ้นมาในทันที ตัวบทดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงความกลัวที่เกิดจากภาพหลอนของตัวละครนั่นเอง

4.3 ความน่ากลัวที่เกิดจากเสียงผิดปกติ เป็นความกลัวที่ตัวละครได้ยินเสียงที่ผิดไปจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางเสียงที่เกิดขึ้นมาอย่างเหนือความเป็นจริงหรือผิดจากสภาพแวดล้อมที่ควรจะมีเสียงนั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...อยู่ ๆ เสียงลมเสียงฟ้าที่คำรามคล้ายพิโรธอะไรสักอย่างก็เงียบหายไป ในบัดดลกลายเป็นเสียงปีพาทย์อันโหยหวนดังขึ้นมาแทน มันดังแว่วมาจากที่ใดสักแห่งซึ่งไม่สามารถระบุได้ และจากที่ค่อย ๆ แผ่วเบาไปกับสายลมก็กลับส่งเสียงดังขึ้นเรื่อย ๆ ดังขึ้นและดังขึ้น...

(ภาคินัย, 2563: 214)

จากตัวบทข้างต้นเป็นตอนที่ดินฤกวิญญูณนางรำอัปสราถูกขังให้อยู่ในปราสาททองคำของนครเวียงเพียงธมเมืองโบราณลึกลับในป่าอาถรรพ์ที่ยังไม่มีผู้ใดค้นพบเพื่อชำระความแค้นกับดินหรือพนมไคในอดีตชาติผู้เมินเฉยต่อการให้ความช่วยเหลือนางบารายให้พ้นจากโทษทัณฑ์ที่นางไม่ได้กระทำ เหตุการณ์ในปราสาททองคำนั้นดินได้ยินเสียงปีพาทย์โหยหวนดังแว่วมากับสายลมซึ่งก่อนที่จะได้ยินเสียงดังกล่าวนี้ภายในปราสาทยังมีเสียงความแปรปรวนของสภาพอากาศแต่เสียงนั้นก็สงบไปโดยไม่มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของเสียงอย่างกะทันหันนี้เป็นความผิดปกติของเสียงที่ผิดไปจากธรรมชาติอย่างสิ้นเชิง ตัวบทข้างต้นจึงเป็นความน่ากลัวที่เกิดจากความผิดปกติของเสียงนั่นเอง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสรา ของภาคินัย พบภยานกรสที่ปรากฏในเนื้อเรื่องจำนวน 4 ประเภท โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร พบ 2 ประเภท ได้แก่ ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติ และความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครที่เป็นมนุษย์ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา พบ 2 ประเภท ได้แก่ ความน่ากลัวที่เกิดจากการสาปแช่ง และความน่ากลัวที่เกิดจากการข่มขู่ 3) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก พบ 2 ประเภท ได้แก่ ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นธรรมชาติ และความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ 4) ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก พบ 3 ประเภท ได้แก่ ความน่ากลัวที่เกิดจากความฝัน ความน่ากลัวที่เกิดจากภาพหลอน และความน่ากลัวที่เกิดจากเสียงผิดปกติ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสร ของภาคินัย ทำให้ได้ทราบว่า นวนิยายเรื่องนี้มุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับความน่ากลัว โดยพบว่าปรากฏความน่ากลัวตลอดทั้งเรื่องจำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก และความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก ตามลำดับ

นวนิยายเรื่องสาปอัปสรปรากฏภยานกรสอย่างโดดเด่น เนื่องจากทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ ความน่ากลัวในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งภยานกรสหรือรสที่เกิดจากการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกกลัวของ ตัวละคร สอดคล้องกับงานเขียนของ กุสุมา รักขมณี (2534: 112) ที่ได้กล่าวว่า “ภยานกรส” คือความเกรงกลัว เป็นรสที่เกิดจากการรับรู้ความน่ากลัว อาจมีภาวะเสริมคือ ความตื่นตระหนก ความพรันพริ้ง ความสิ้นสติ ความตาย ฯลฯ ภาวะของความน่ากลัว ได้แก่ การได้ยิน เสียงผิดปกติ การเห็นภูติผีปีศาจหรือสัตว์ร้าย การไปในป่าเปลี่ยวรกร้าง ฯลฯ อนุภาวะของความน่ากลัว ได้แก่ การวิ่งหนี การส่งเสียงร้อง เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสร ของภาคินัย ผู้วิจัย ได้จัดประเภท ภยานกรสหรือความน่ากลัวออกมาได้ 4 ประเภทดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละคร 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนา 3) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉาก และ 4) ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึก โดยความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติ และ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากตัวละครที่เป็นมนุษย์ ความน่ากลัวที่เกิดจากบทสนทนาพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากการสาปแช่ง และ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากการข่มขู่ ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากพบ 2 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นธรรมชาติ และ 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ ความน่ากลัวที่เกิดจากจิตใต้สำนึกพบ 3 ประเภท คือ 1) ความน่ากลัวที่เกิดจากความฝัน 2) ความน่ากลัวที่เกิดจากภาพหลอน และ 3) ความน่ากลัวที่เกิดจากเสียงผิดปกติ นอกจากนี้ภยานกรสเป็นรสทางวรรณคดีสันสกฤต ที่พบน้อยในการวิเคราะห์วรรณกรรม เพราะส่วนมากแล้วภยานกรสจะเป็นรสที่ส่งเสริมให้เกิดรสทางวรรณคดีอื่น ๆ จึงไม่ปรากฏโดดเด่นมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชาภา กระกรกุล และสุภาพร คงศิริรัตน์ (2560: 37) ที่ได้ศึกษารสวรรณคดีที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องไซนามูน ของประภัสสร เสวิกุล ตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต พบรสวรรณคดีทั้งหมด 8 รส ได้แก่ ศฤงคารรส ร้อยละ 28.13 กรุณารส ร้อยละ 22.32 วีรรส ร้อยละ 15.36 ศานตรส ร้อยละ 13.39 เสาวรณ ร้อยละ 12.50 เราทรส ร้อยละ 6.69 ภยานกรส ร้อยละ 0.89 และหาสยรส ร้อยละ 0.45 ส่วนรสที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ พิกตสรสและอัทธูตรส จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า ภยานกรสเป็นรสทางวรรณคดีสันสกฤต

ที่พบน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับวรรณคดีสันสกฤตอื่น ๆ แต่ภยานกรสก็เป็นรสนที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดรสหลักในวรรณคดีสันสกฤตของนวนิยายเรื่องดังกล่าวเช่นเดียวกัน ตามที่ กุสุมา รักษมณี (2534: 109) ได้กล่าวอธิบายภาวะหลักของการเกิดรสในวรรณคดีเอาไว้ว่า ภาวะหลักในวรรณคดีมี 4 ภาวะ ได้แก่ ศฤงคารรส เราทรรส วีรรส และศานตรส ทั้ง 4 คือ รสหลัก โดยวรรณคดีสันสกฤตอื่น ๆ ประกอบด้วย หาสยรส กรูณารส ภยานกรส พิภัสสรส และอัทฤตรส เป็นรสเสริมที่ทำให้เกิด 4 รสหลักดังกล่าว แต่จากผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ ภยานกรสที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า ของภาคินัย ของผู้วิจัย ในครั้งนี้พบภยานกรสเป็นรสที่โดดเด่นมากกว่ารสหลักเนื่องจากนวนิยายเรื่องดังกล่าวเป็นนวนิยายแนวสยองขวัญ ดังนั้นภยานกรสหรือรสแห่งความน่ากลัวจึงปรากฏเด่นชัดมากกว่าวรรณคดีสันสกฤตอื่น ๆ นั่นเอง

การวิเคราะห์ภยานกรสในนวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า ของภาคินัย นอกจากจะทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับตัวละครและการดำเนินเรื่องแล้ว นวนิยายเรื่องดังกล่าวยังสอดแทรกสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ด้านต่าง ๆ ให้กับผู้อ่านได้อย่างแยบยล ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับนครวัด นครธมที่นวนิยายเรื่องดังกล่าวใช้เป็นฉากในการนำเสนอจุดเริ่มต้นของเรื่องราว ความน่ากลัว ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับภาพสลักนางอัปสร่าที่ปราสาทนครวัดดังกล่าวซึ่งผู้แต่งใช้เป็นตัวละครสำคัญของเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ตลอดจนภาพสะท้อนสังคมเขมรที่มีต่อนวนิยายเรื่องดังกล่าวนี้

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า ของภาคินัย มีคุณค่าต่อการศึกษาวิเคราะห์ภยานกรสหรือรสแห่งความน่ากลัว ตลอดจนมีคุณค่าทางสติปัญญาที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สอดแทรกไปกับเนื้อเรื่องอย่างแยบยล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของวรรณกรรมที่สำคัญที่สุดคือ การให้ทั้งความสนุกสนานและความรู้ควบคู่กันไป เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่าทางวรรณกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำกรอบการวิเคราะห์ภยานกรสไปใช้ในการวิเคราะห์นวนิยายเรื่องอื่น ๆ
2. สามารถนำภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องสาปอัปสร่า ของภาคินัยไปเปรียบเทียบกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภยานกรสที่ปรากฏในนิยายผีเรื่องอื่น ๆ

2. ควรมีการวิเคราะห์สวรรณคดีสันสกฤตประเภทอื่นที่ปรากฏในนวนิยายของภาคินัย
3. ควรมีการศึกษาประเด็นอื่น ๆ ในนวนิยายของภาคินัย เช่น ความเชื่อ โลกทัศน์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลจิรัตน์ บุญธรรม. (2556). **วิเคราะห์ศตยการรสบทเพลงของปาน ธนพร แวกประยูร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กฤษณา รักขมณี. (2534). **การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตติพร บุญพูล. (2561). ภาพเสนอ “ผี” ในนวนิยายของ ภาคินัย. ใน **การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ครั้งที่ 1/2561**. (15 กันยายน หน้า 19-31). กรุงเทพฯ: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชนิดาภา ผิวอ่อน และสนม ครุฑเมือง. (2560, กรกฎาคม – ธันวาคม). การวิเคราะห์ศตยการรสบทเพลงที่ปรากฏในบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. **พินนเศวรสาร**, 13 (2), 1-17.
- ณิชาภา กระกรกุล และสุภาพร คงศิริรัตน์. (2560, มกราคม – มิถุนายน). การศึกษารสวรรณคดีที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องไซนามุน ของประภัสสร เสวิกุล. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้**, 5 (1), 37-50.
- ปรีชญา สุขมี. (2563). **การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายผีชุด “Six Scream” ของภาคินัย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภาคินัย. (2563). **Apsara สัปอัสนา** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โซฟา.
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2560). ตัวละครประเภทมนุษย์เหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง “หน้ากากดอกซ่อนกลิ่น” ของแก้วแก้ว. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**, 10 (3), 2324-2341.